

J. V. Foix va néixer a la mil·lenària vila de Sarrià, l'any 1893. El pare —i els avis, els besavis i els rebesavis—eren dels Torrents, de Lladurs, del senyoriu dels Priors de Desvalls: la mare era de Manresa. Sarrià, a cinc quilòmetres de Barcelona, tenia aleshores quatre mil nou-cents vuitanta-set habitants, Consell municipal amb casal propi i sumptuós d'estil «regència», burots als quatre punts cardinals, algutzir i nunci de trompeta amb crides diàries, en català o en castellà segons qui manava. Gaudia de carril de foc, de fanals de gas escassos i de claror esmorteïda, de fonts d'aigües medicinals, de cases i masos senyorívols, de deu bòviles fumoses i feineres, de pinedes espesses amb caça arran de tret i de vastes jardineries i vinyes clareses, a tocar. Amb botiga parada al carrer Gran hi havia tres flequers, un cansalader, tres apotecaris, un fideuer, un xocolater, un herbolari, un baster, un paraire, dos confiturers, un Fuster, dos manyans, un espartenyer, un betes-i-fils, un llauner, un graner, un plats-i-olles, un ordinari amb carro i faetó, un carreter, un cotxer amb berlines i landós, tres o quatre adroguers amb cantonada pròpia. Hi havia tres parelles de la guàrdia civil amb llurs cavalls i capità, i a qui no era del sometent, l'en feien. No cal dir que gaudia també de jutge, notari, metges i manescal. Tots els altres eren Mestre d'obra, paletes, pica-rocs o manobres».

La vida popular —érem a la darrerria de segle—, s'ajustava a l'any litúrgic amb les teves diades i commemoracions. La Parròquia de sant Vicenç, amb rector, vicaris, beneficiats, organista i sagristà, senyorejava. Tot sant il·lustre tenia el seu mes, la seva novena o el seu tríduum. Casa sí, casa no, passava cada dia el rosari, i a les hores moreres hom retallava papers de colors per a fer-ne paperets i llançar-los a la processó vinent. Hi ha qui recorda d'aquell temps la magnificència dels actes religiosos i llur influència en el tràfec normal i quotidià dels vilatans, i n'enyora el tast. Cada estament tenia la seva confraria o la seva germandat. Qui era malalt, tenia el seu subsidi, i feien córrer que no hi havia pobres. A començament de segle hi havia, com a grups polítics, els regionalistes, els catalanistes de la Unió, els carlins i els monàrquics possibilistes. Els republicans — també n'hi havia — ajudaven els de la Unió catalanista, que eren liberals i algun d'ells lliure-pensador i tot. Cada festa litúrgica era aprofitada pel jovent sarauista per fer ballades en sales de festa i envelats. I al vidu que es tornava a casar, li feien esquellots.

Oriflama, gener de 1968